

ניתוח סמנטי של פרדוקסים והקשרם לתורת הכלכלה של ימינו

תקציר

פרדוקס "אכילס והצב" הופיע בכתביו של אריסטו כהוכחה לכך שעצם שעצם אשר רודף עצם איטי ממנו לעולם לא יוכל להשיגו, בטענה שלא ניתן לעבור מרחק אינסופי בזמן סופי. עד המאה ה-19 נותר פרדוקס "אכילס והצב" עמום. עם הולדת החשבון האינפיניטסימלי, והנוסחה לסכום סדרה אינסופית הפרדוקס נפתר. בספרו "מדע ושפיות" ב-1933 מבחין אלפרד קורז'בסקי בין שתי רמות שונות של משמעות המילה "אינסוף": אחת ברמת המספר והשנייה ברמת התהליך. קורז'בסקי מצביע על "בלבול בין רמות שונות של הפשטה" בתוך גורם פתולוגי. יישום של הבחנה זו על פרדוקס "אכילס והצב" מראה כי השימוש במונח מבלבל בין משמעות "אינסוף" כמספר (רמת האובייקט) לעומת משמעות "אינסוף" כתהליך חלוקה שמתמצא במספרים. תופעה של התייחסות למשמעות הראשונה במקום שבו השנייה היא התקפה יותר קרוי בפיו "אובייקטיביפיקציה" (החפצה), ומיוחס לדבריו לקושי כללי ביותר עם השלכות בכל תחומי החיים. דוגמה נוספת לאובייקטיביפיקציה ניתנת להתייחסות במילים "טוב", "רע", "נכון", "חשוב" וכו' בהן נעשה בלבול בין התהליך של שיפוט סובייקטיבי על ידי דובר, ובין דבר קבוע ומוחלט בעולם ("אבסולוטיזם"). קורסי מבוא לכלכלה אקדמיים מגדירים על ידי שימוש במושגים "מוגבלים" ו"בתי מוגבלים" אשר מקבילים למושג ה"אינסוף". בחינה שנייה של בעיית המחסור חושפת שיש צורך בשפה מתמטית מדויקת יותר אשר מבחינה בין שתי רמות המשמעות.

1. Huggett, Nick, "Zeno's Paradoxes", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2019 Edition), Edward N. Zalta (ed.), forthcoming URL = <https://plato.stanford.edu/archives/spr2019/entries/paradox-zeno/>.
2. Korzybski, A. (1933). *Science and sanity. An introduction to non-Aristotelian systems and general semantics*. Oxford, England: International Non-Aristotelian Libr.
3. Acemoglu, Daron, David Laibson, and John List. *Microeconomics, Student Value Edition*. Prentice Hall, 2015.